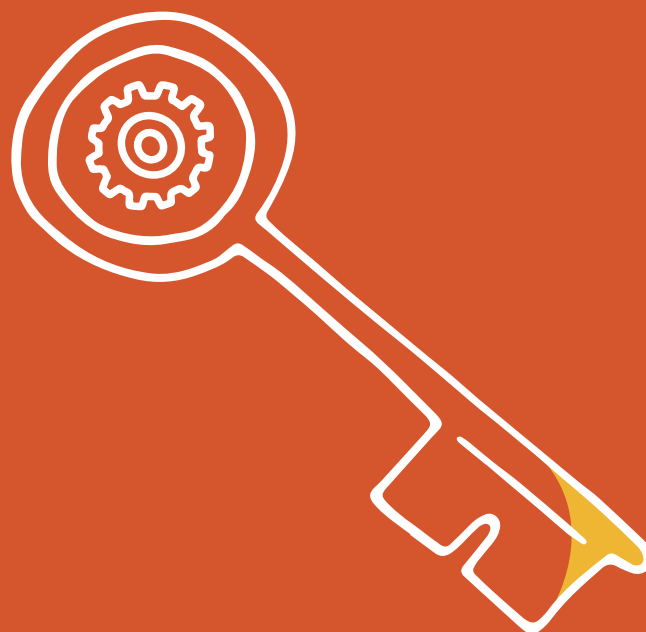

Contactpersoon: Jan Van Laer

Cultuur als sleutel tot samenwerking: Blenders vzw versterkt culturele intelligentie

“De sleutel tot interculturele intelligentie ligt niet in het kennen van zoveel mogelijk andere culturen, maar in het herkennen van je eigen vooroordelen”, zegt Jan Van Laer van Blenders vzw. De organisatie uit Turnhout zet zich in om maatschappelijke uitdagingen om te buigen tot kansen. Innovatie, duurzaamheid en sociale inclusie lopen als een rode draad door hun projecten. Met het Erasmus+-project ‘CQ+: De-escalating polarization in Europe’ richtte Blenders zich op een thema dat vandaag brandend actueel is: hoe leren we omgaan met diversiteit in een steeds meer gepolariseerde samenleving?

Onze samenleving wordt alsmaar diverser, zowel in de klas als op de werkvloer. Mensen van verschillende generaties met uiteenlopende gewoontes, overtuigingen en referentiekaders werken steeds vaker samen. Soms leidt dat tot een rijke uitwisseling, maar even vaak tot botsingen of spanningen. “We zien dat verschillen soms uitgroeien tot voedingsbodem voor wantrouwen, polarisatie of zelfs haat”, vertelt Jan Van Laer, projectmanager bij Blenders vzw. “En toch hoeft dat niet zo te zijn. Als we culturele verschillen beter leren herkennen en erkennen, kunnen we ze juist gebruiken als basis voor samenwerking.”

Die vaardigheid heet culturele intelligentie, kortweg CQ. Het gaat niet enkel om kennis over andere culturen, maar vooral om inzicht in je eigen bril waardoor je naar de wereld kijkt. “Pas wanneer je je bewust wordt van je eigen vooroordelen en culturele referenties, kan je ook openstaan voor die van anderen”, aldus Jan. Met het Erasmus+-project ‘CQ+: De-escalating polarization in Europe’ wilde Blenders volwassen studenten en hun lesgevers ondersteunen om die vaardigheid te versterken.

Van toolkit tot MOOC

Het project leverde concrete resultaten op. “We ontwikkelden een toolkit met twintig interactieve infografieken”, vertelt Jan. “Die nemen de deelnemers stap voor stap mee: eerst hun eigen vooroordelen onderzoeken, daarna hun culturele referentiekader in kaart brengen, vervolgens leren waarderen wat andere perspectieven kunnen toevoegen, en tot slot oefenen in samenwerking binnen multiculturele teams.”

Daarnaast kwam er een educatief programma voor lesgevers, dat hen leert de toolkit te gebruiken en ook inzicht geeft in culturele intelligentie en de Europese context. Ze leren bovendien zelf digitale leermiddelen ontwikkelen. Ten slotte werd een MOOC (Massive Open Online Course) opgezet.

Hierin zijn alle materialen gratis beschikbaar, aangevuld met een Community of Practice om kennis en ervaringen uit te wisselen.

CQ+ werd gedragen door acht partners uit België, Ierland, Duitsland, Italië, Spanje, Kroatië en Griekenland. Het consortium bracht organisaties samen die actief zijn rond duurzame ontwikkeling, mensenrechten en sociaal-pedagogisch onderzoek. “Die diversiteit van partners was echt een troef,” vertelt Jan. “Iedereen bracht zijn eigen sterktes mee, en via hun netwerken vonden we deelnemers en adviesgroepen die ons tijdens het project mee richting gaven. Het was Europese samenwerking in de praktijk.” Het project liep twee jaar, van november 2021 tot oktober 2023.

Aha-momenten in de klas

De reacties van de deelnemers waren positief. Volwassen studenten en lesgevers waardeerden de flexibiliteit van de online content, al bleek de hoeveelheid soms wat overweldigend. “De echte aha-momenten ontstonden wanneer de digitale tools gecombineerd werden met groepssessies”, zegt Jan. “Tijdens gezamenlijke reflecties en opdrachten landde de inhoud pas echt. Dan merk je dat de grootste inzichten vaak niet uit de slides komen, maar uit de dialoog tussen de deelnemers.”

Een opvallende conclusie voor velen: interculturele intelligentie gaat minder over het begrijpen van de ander, en meer over kritisch kijken naar jezelf. “Door te beseffen hoe je eigen culturele bril je blik kleurt, leer je ook andere patronen herkennen en waarderen”, stipt Jan aan.

Samen leren in een Europees netwerk

Voor Blenders zijn Europese waarden en culturele intelligentie onlosmakelijk met elkaar verbonden. “Menselijke waardigheid, vrijheid en respect voor mensenrechten zijn een ankerpunt”, zegt Jan. “Dat is onze kern. Maar daarnaast heb je flexibiliteit nodig om je aan te passen aan andere zienswijzen en gebruiken. Het is die balans tussen kern en flex die samenwerking mogelijk maakt.”

De vrijheid van beweging binnen Europa illustreert dat volgens hem perfect. “Je kan pas echt samenleven in die context als je ook de vaardigheid hebt om met culturele verschillen om te gaan. CQ helpt om die vrijheid niet als bron van conflict te zien, maar als een kans om te groeien.”

Voor Blenders was CQ+ ook een kans om expertise op te bouwen en samen te leren in een Europees netwerk. “Je hoeft niet alles al te kunnen of te weten”, besluit Jan. “Het gaat erom dat je als organisatie wil groeien,

“Als we culturele verschillen beter leren herkennen en erkennen, kunnen we ze juist gebruiken als basis voor samenwerking.”

— JAN VAN LAER, BLENDERS VZW

dat je partners vindt die je aanvullen en dat je openstaat om met nieuwe ogen naar je eigen context te kijken. Dat is precies wat Erasmus+ mogelijk maakt.”